

Úřad práce České republiky, generální ředitelství

Č.j.: UPCR-2020/82610

Informace k provádění šetření v místě

Žádost:

ze dne 30. 7. 2020

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

„Obracím se na vás s dotazem ohledně nového zákona platného od 1.července 2020 kdy zaměstnanci úřadu práce mají v rámci hodnocení nároku na dávku (příspěvek na bydlení) oprávnění vykonat v předmětném bytě šetření v místě. Cílem tohoto opatření je zjištění všech skutečností rozhodných nejen pro vznik nároku na dávku, ale také určení její výše.

První dotaz: Jak je možné že zaměstnankyně úřadu navštěvuje sousedy s dotazy na soukromí život na žadatele? Soused tedy rozhoduje a bere se jeho názor? Co když se soused mylí nebo chce žadatelce uškodit?

Druhý dotaz: Úředníci se zajímá jestli žadatelka nemá nějaký vztah, chápu když se ptá na to kolik osob v bytě žije, ale toto? To žadatelka o příspěvek na bydlení nesmí mít přítele (bydlícího jinde např. v Německu) nebo si budovat nějaký vztah?

Třetí dotaz: Je možné úřednice odebere žadatelce příspěvek s odůvodněním že v bytě našla pánské tričko a kartáček na zuby?

Čtvrtý dotaz: Jak probíhá šetření – kontrola fyzicky, jaké pravomoci má? Co vše může kontrolovat? Otevírat všechny zásuvky? Skříně? Krabice? Sedací soupravu? Může si klient kontrolu při výkonu natáčet? Může být při kontrole svědek klienta?“.

Odpověď generálního ředitelství Úřadu práce ČR:

K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Od 1. 7. 2020 bylo do zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o SSP“), zákonem č. 363/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, přidáno ustanovení § 65 odst. 3, které umožňuje zaměstnancům orgánu státní sociální podpory, na základě souhlasu žadatele o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení, v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, které osoba a s ní společně posuzované osoby užívají, a to s cílem provádět šetření v místě pro zjištění podmínek nároku na příspěvek na bydlení a jeho výši. Pokud žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení nebo osoba společně posuzovaná nedá souhlas se vstupem do obydlí, nebo znemožní provedení šetření v místě k ověření skutečností rozhodných pro nárok na příspěvek na bydlení nebo jeho výši, orgán státní sociální podpory příspěvek na bydlení nepřizná nebo odejme; rozhodnutí o odejmutí může být prvním úkonem ve správním řízení. Pro účely příspěvku na bydlení se od 1. 7. 2020 v souladu s § 7 odst. 5 zákona o SSP považují za rodinu všechny osoby vymezené zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ŽEM“).

Zaměstnanci orgánu státní sociální podpory mají oprávnění vykonat šetření v místě na základě podané žádosti o příspěvek na bydlení a dále kdykoliv v průběhu jeho vyplácení. Šetření v místě se provádí pro zjištění a ujasnění okruhu společně posuzovaných osob, které užívají byt a jejichž skutečné užívání bytu má vliv na stanovení nároku a výše dávky příspěvek na bydlení. Prokázání, kdo užívá skutečně byt je na osobě žadatele o dávku. Pokud je v průběhu šetření v místě zjištěno, že byt užívá i jiná osoba, na základě ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) zákona o ŽEM, je na osobě žadatele o dávku prokázání, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby. Zjistí-li se v průběhu provedení šetření v místě pochybnosti, kolik osob skutečně užívá byt, je možné tyto pochyby, kolik osob byt užívá, vyvrátit doložením nájemní smlouvy, evidenčními listy jak se strany žadatele, tak např. ze strany osoby, která by byla v průběhu provedení šetření v místě zastížena. O nároku na dávku rozhoduje správní orgán na základě všech zjištěných rozhodných skutečností.

Pouze na základě zjištění z provedeného šetření v místě nemůže být dávka odejmuta. Před vydáním rozhodnutí je účastník řízení vyzván, aby objasnil skutečnosti zjištěné v průběhu šetření v místě a doložil podklady, ze kterých bude zřejmé, že byt skutečně užívá počet osob uvedených v žádosti o příspěvek na bydlení. Zároveň před vydáním rozhodnutí je dána možnost účastníku řízení seznámit se s podklady rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel o dávku si může průběh šetření v místě natáčet, avšak zaměstnanec orgánu státní sociální podpory na tento záměr musí být upozorněn a pořízený záznam nemůže být použit tak, aby poškodil danou osobu. V případě, že požaduje žadatel o dávku provedení místního šetření za přítomnosti svědka, je tato skutečnost možná a o přítomnosti svědka se provede zápis do záznamu ze šetření v místě, který mají v době provedení šetření v místě zaměstnanci orgánu státní sociální podpory k dispozici.

V případě Vašeho zájmu se můžete s konkretizací kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR, o kterém se zmiňujete ve Vaší žádosti o informace, obrátit přímo na Odbor nepojistných sociálních dávek generálního ředitelství Úřadu práce ČR, aby mohl efektivně řešit uváděné situace a prověřit si postupy. Kontakty na příslušné zaměstnance naleznete na internetových stránkách pod následujícím odkazem: <https://www.uradprace.cz/web/cz/kontakty-na-zamestnance>.

Poskytnuté informace Vám zasíláme na e-mail: xxx.

S pozdravem